

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА НАЦРТ ЗАКОНА О МЕТРОЛОГИЈИ

1. Одређивање проблема које закон треба да реши.

Област метрологије до сада је била уређена Законом о метрологији („Службени гласник РС”, број 30/10), као и подзаконским актима донетим на основу тог закона. Овај закон је у потпуности био усаглашен са европском регулативом у овој области која је важила у време његовог доношења.

Након периода примене овог закона у трајању од пет година пракса је показала да је у циљу ефикаснијег обављања послова из области метрологије неопходно прописати нова законска решења, нарочито имајући у виду потребу даљег усаглашавања области метрологије у Републици Србији са праксом која се примењује у овој области у Европској унији. Ова потреба је нарочито дошла до изражаја након билатералног и експланаторног скрининга за Поглавље 1 – Слобода кретања роба, одржаних у 2014. години, као и чињеницом да је Међународна организација за законску метрологију (OIML) донела нови међународни документ OIML D1:2012 који се односи на питања која треба размотрити приликом израде закона везаних за метрологију.

У складу са важећим законом Министарство надлежно за послове метрологије - Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство) обавља послове који се односе на стратегију развоја метрологије, прати и координира извршавање послова из области метрологије, спроводи поступке овлашћивања за обављање послова оверавања мерила, обнављања решења којим је утврђена испуњеност услова за обављање послова оверавања мерила, поступке за именовање тела за оцењивање усаглашености, као и другостепене поступке, док стручне и са њима повезане извршне послове у области метрологије обавља Дирекција за мере и драгоцене метале, орган управе надлежан за послове метрологије (у даљем тексту: Дирекција).

1. У складу са важећим законом, Министарство спроводи поступке овлашћивања за обављање послова оверавања мерила (утврђивање испуњености прописаних услова за обављање послова оверавања мерила). Оваквим законским решењем омогућено је да послове оверавања мерила које је до тада обављао само орган државне управе (Дирекција), могу обављати нови привредни субјеката (овлашћена тела). На овај начин се директно утицало на пословање великог броја привредних субјеката која морају у прописаном року оверити мерило које користе за обављање своје делатности, посебно на мала и средња предузећа која на оверавање подносе појединачна мерила или мали број мерила, тако што су у краћем року, посредством овлашћених тела, могли да испуне своје законске обавезе, односно да овере мерило.

Подзаконским актом је прописано да 37 врста мерила подлеже обавезном оверавању мерила, у случају када се користе у функцији заштите здравља и опште безбедности, заштите животне средине, контроле и безбедности саобраћаја, промета робе и услуга и провере претходно упакованих производа и боца као мерних посуда. Истим актом су прописани и временски интервали у којима се морају оверавати та мерила. Од јула 2011. године када су привредни субјекти и друга правна лица почела да подносе Министарству прве захтеве за овлашћивање, до данас, овлашћивање је дато за 23 врсте мерила (од укупно 37 врста мерила). Закључно са трећим кварталом 2015. године, укупан број овлашћених тела је 73. У току 2013. и 2014. године у Министарству је донето укупно 50 решења о овлашћивању, 45 решења којима је измењено овлашћивање, 19 решења којима

је обновљено решење о овлашћивању, 10 решења којима је укинута решење о овлашћивању.

Имајући у виду да су за утврђивање испуњености услова за обављање послова оверавања мерила неопходна специфична стручна знања која се односе на велики број различитих врста мерила, као и да Министарство нема запослене који имају такву врсту стручног знања, утврђивање испуњености услова за обављање послова оверавања мерила није било могуће спроводити без образовања Посебних радних група у којима је било неопходно учешће запослених из Дирекције који имају кључну улогу у том поступку, јер располажу специфичним стручним знањима за поједине врсте мерила за чије оверавање се даје овлашћивање, као и запослених из Акредитационог тела Србије. С обзиром да је разматрање великог броја захтева које су подносили привредни субјекти и дуга правна лица захтевало одржавање састанака Посебних радних група, као и да је одржавање тих састанака захтевало усаглашавање обавеза лица запослених у Дирекцији и Акредитационом телу Србије, поступак утврђивања испуњености прописаних услова за обављање послова оверавања мерила, односно поступак овлашћивања је често трајао дуже него што би то био случај да га је у потпуности и самостално спроводио један орган који поседује потребне капацитете у погледу потребних специфичних стручних знања. Овај проблем се рефлектовао како на рад акредитованих контролних тела, која морају дуже да чекају доношење решења без кога не могу почети са обављањем послова оверавања мерила, тако и на рад великог броја других привредних субјеката (међу којима су мала и средња предузећа и предузетници) који у свом раду користе мерила која се морају редовно оверавати. Наведени проблем није било могуће решити постојећим регулаторним оквиром, јер није оправдано да Министарство увећава своје капацитете када ти капацитети већ постоје у Дирекцији. Сходно томе, Нацртом закона о метрологији предложено је ново разграничење послова у области метрологије између Министарства и Дирекције, односно предложено је да наведени поступак у потпуности спроводи Дирекција која има потребне капацитете, чиме ће се утицати на поједностављење и већу ефикасност поступка овлашћивања.

2. Такође, у складу са одредбама важећег закона, овлашћена тела, чији се рад заснива на пружању услуге оверавања мерила великом броју привредних субјеката, имају обавезу да утврде ценовник (висину трошкова за оверавање мерила), на који, након спроведеног поступка сагласност даје Влада, а Решење о давању сагласности на висину трошкова за оверавање мерила које спроводи овлашћено тело објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”. Уочено је да привредни субјекти и друга правна лица у току поступка овлашћивања уопште не разматрају овај аспект, као и да поступак утврђивања ценовника и давања сагласности Владе на њега предуго траје. Осим тога, свака измена висине трошкова за оверавање мерила захтева понављање овог поступка што, с једне стране може утицати на пословање овлашћеног тела и/или других привредних субјеката који у складу са ценовником носе трошкове оверавања мерила, док с друге стране непотребно оптерећује рад Владе.

Имајући у виду да је одредбом важећег закона прописано да Влада даје сагласност на ценовник овлашћених тела, наведени проблем није било могуће решити без измена тог закона. Нацртом закона предложено је да сагласност на ценовник даје Министарство, а на основу критеријума које ближе уређује министар, што доприноси да овлашћено тело може да почне са радом тј. оверавањем мерила у што краћем року. Осим тога, решење којим Министарство даје сагласност на ценовник овлашћеног тела није неопходно објављивати у „Службеном гласнику Републике Србије”, а конкретан ценовник на који је Министарство дало сагласност може бити објављен на сајту Дирекције.

3. Осим тога, за разлику од важећег закона којим је прописано да Дирекција обавља и послове оверавања мерила за чије оверавање нема овлашћених тела, новим законским

решењем предложено је да Дирекција обавља и послове оверавања мерила за чије оверавање није прописано да их обављају овлашћена тела, као и мерила за чије оверавање нема овлашћених тела, чиме ће се обезбедити несметано обављање послова оверавања мерила. Наиме, у периоду примене важећег закона уочен је проблем да за одређене врсте мерила у областима које су од посебне важности за државу (акцизни производи, безбедност саобраћаја) треба прописати да та мерила може оверавати само орган државне управе, чиме ће се за та мерила обезбедити веће поверење у резултате и тачност мерења. Имајући у виду да је по важећем закону Дирекција могла да оверава само она мерила за чије оверавање нема овлашћених тела, било је неопходно у Нацрт закона унети ову одредбу.

4. У периоду примене важећег закона повећане су активности надзора над мерилима као и над стручним радом овлашћених тела које у складу са важећим законом спроводи Дирекција, односно извршено је 7380 надзора над мерилима и 714 надзора над стручним радом овлашћених тела, код 4 овлашћених тела утврђено је да нису отклонили неправилности у датом року па је, с тим у вези, предложено укидање решења о овлашћивању, а министар је на основу тих предлога донео 4 решења којим је укинута овлашћивање.

Имајући у виду искуства из метролошког надзора, уочено је да су привредни субјекти који су власници, односно корисници мерила и који су благовремено извршили своју законску обавезу да овере мерило, а којима је касније у метролошком надзору то мерило стављено ван употребе, зато што не испуњава прописане захтеве, односно зато што није оверено на стручан начин, доведени, не својом кривицом, у ситуацију да не могу несметано да обављају своју делатност. Наведени проблем настајао је јер запослена и ангажована лица која у овлашћеним телима обављају послове оверавања мерила нису имала довољно стручних знања у поступању по поднетим захтевима за оверавање мерила, сачињавању записника о оверавању мерила и доношењу решења којима се одбија захтев за оверавање мерила. С тим у вези, новим законом се у циљу подизања нивоа стручне оспособљености лица која врше оверавање мерила уводи полагање стручног испита за та лица. Такође, обавеза полагања стручног испита уводи се и за лица овлашћена за обављање послова метролошког надзора – метролошке инспекторе.

5. У циљу даљег унапређења метрологије у Републици Србији, новим законом проширени су послови које обавља Дирекција, па је тако предложено да Дирекција убудуће обавља и послове усклађивања и надзирања рада именованих носилаца националних еталона, пружање стручне помоћи и вршење обуке за обављање послова у области метрологије, као и бављење издавачком делатношћу.

6. У периоду примене важећег закона уочено је да одредбе важећег закона не обезбеђују адекватан правни основ за преношење прописа Европске Уније у правни систем Републике Србије у области претходно упакованих производа.

2. Циљеви који се доношењем закона постижу.

Законом је прописано да је циљ овог закона да обезбеди: употребу мерних јединица усклађених са Међународним системом јединица; јединствено мерење у Републици Србији и поверење у резултате мерења спроведених ради заштите потрошача, живота и здравља људи и животиња, заштите животне средине, опште безбедности и заштите природних ресурса; следивост еталона Републике Србије до међународних еталона или националних еталона других држава; слободну трговину и спречи непотребне препреке у трговини; подрушку и развој одговарајуће метролошке инфраструктуре која обезбеђује следивост мерних резултата; усмеравање и финансирање метролошких истраживачких и

развојних активности, као и брзо, тачно и лако разумљиво саопштавање и преношење информација о метролошким питањима.

1. Предложеним решењем предвиђено је да, као један од нових послова, Дирекција обавља овлашћивање привредних субјеката и других правних лица за обављање послова оверавања мерила. На овај начин омогућава се већа ефикасност поступка овлашћивања у коме су и до сада, због специфичних стручних знања за поједине врсте мерила запослени из Дирекције имали кључну улогу и без чијег се учешћа није могао водити поступак утврђивања испуњености услова за обављање послова оверавања мерила. Обављање послова овлашћивања омогућиће Дирекцији бољи увид у рад ових тела, лакше и брже долажеће до свих неопходних података и ефикаснији надзор над радом овлашћених тела.

2. Једна од законских обавеза овлашћених тела је утврђивање висине трошкова за спровођење послова оверавања мерила – утврђивање ценовника на који сагласност даје Влада. Наиме, по важећем закону по пријему одлуке директора овлашћеног тела, Министарство је било у обавези да материјал достави на мишљење Републичком секретаријату за законодавство, Министарству финансија и Министарству трговине, туризма и телекомуникација, ради добијања позитивног мишљења, након чега се материјал достављао Влади на сагласност. Ново законско решење по коме сагласност на ценовник даје Министарство, а на основу критеријума које ће ближе уредити министар, с једне стране убрзаће и поједноставити поступак добијања сагласности, док се, с друге стране, решење о давању сагласности на ценовник овлашћеног тела неће, као у досадашњем поступку, објављивати у „Службеном гласнику Републике Србије”.

3. Новим законским решењем предложено је да Дирекција обавља и послове оверавања мерила за чије оверавање није прописано да их обављају овлашћена тела. На овај начин одређене врсте мерила која се користе за мерења у областима које су од посебне важности за државу (акцизни производи, безбедност саобраћаја) оверавање се само од стране Дирекције, чиме ће се обезбедити веће поверење и поузданост у резултате мерења.

4. Увођење стручног испита за запослена и друга ангажована лица која ће обављати послове оверавања мерила, као доказа о стеченом образовању, односно стручној оспособљености, као један од услова које мора да испуни привредни субјект да би био овлашћен за обављање ових послова, има за циљ да омогући обављање послова оверавања мерила на стручнији, квалитетнији, одговорнији и професионалнији начин, а уједно представља и усаглашавање са Законом о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, број 36/15), као и прописима донетим на основу тог закона. Увођење овог испита је нарочито значајно ако се има у виду да овлашћена тела послове оверавања мерила обављају као поверене послове.

Увођење стручног испита за метролошке инспекторе такође представља новину, која ће допринети бољем раду инспектора у овој области.

5. Такође, предложеним решењем проширени су послови које обавља Дирекција, па ће тако пружање стручне помоћи и вршење обуке за обављање послова у области метрологије, допринети, с једне стране подизању нивоа стручне оспособљености корисника мерила, лица која обављају послове оверавања мерила, лица која спроводе поступак оцењивања усаглашености мерила, произвођача мерила, док ће с друге стране тако остварени приходи утицати на повећање прихода буџета Републике Србије. Предложеним решењем и бављење издавачком делатношћу предвиђено је као нова активност Дирекције, што ће такође утицати на стручно оспособљавање заинтересованих страна, повећање прихода, као и на приближавање области метрологије широј јавности. Једна од новина која се уводи овим законом је и одређивање именованих носилаца националних еталона одређене SI јединице који може бити други орган државне управе,

односно друго правно лице, као новог субјекта који учествује у обављању послова метрологије.

6. Једна од новина која се предлаже Нацртом закона је и квалитетније уређење области која се односи на претходно упаковане производе, у складу са прописима Европске Уније, која се огледа у прецизирању захтева које треба да испуне претходно упаковани производи ради стављања на тржиште, као и у прецизирању правног основа за преношење европске регулативе у овој области у правни систем Републике Србије.

3. Да ли су разматране могућности за решавање проблема без доношења закона.

Током петогодишње примене важећег закона оцењено је да је немогуће уочене проблеме решити на други начин, осим доношењем новог закона, јер су одредбе које представљају проблем за функционисање области метрологије управо прописане важећим Законом о метрологији.

Будући да се сва нова решења предложена овим законом односе на материју која се није могла уредити другим правним актом, а имајући у виду и обим предложених измена, доношење новог Закона о метрологији представља једину могућност.

4. Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема.

Доношење закона омогућава ефикасно решавање проблема уочених у пракси, иако су разматране и друге могућности за решавање тих проблема, па и могућност да се задржи *status quo* ситуација, односно да се ништа не мења.

Један од разлога за доношење новог Закона о метрологији садржан је у потреби даљег усаглашавања области метрологије у Републици Србији са праксом која се примењује у овој области у Европској унији. Ова потреба је нарочито дошла до изражаја након билатералног и експланаторног скрининга за Поглавље 1 – Слобода кретања роба, одржаних у 2014. години, као и чињеницом да је Међународна организација за законску метрологију донела нови међународни документ OIML D1:2012 који се односи на питања која треба размотрити приликом израде закона везаних за метрологију.

Током примене важећег закона примећени су одређени проблеми који су наведени у посебној тачки ове анализе. У контексту уочених проблема, оцењено је да је немогуће да се проблеми реше на други начин, осим доношењем закона.

5. На кога ће и како највероватније утицати решења у закону.

Предложена решења утицаће на:

- привредне субјекте и друга правна лица (акредитована контролна тела), која подносе захтев за утврђивање испуњености услова за обављање послова оверавања мерила и која без поседовања решења о овлашћивању не могу почети са обављањем тих послова, на тај начин што ће се смањити време потребно за спровођење поступка овлашћивања које ће по предложеном решењу у потпуности и самостално спроводити један орган који поседује потребне капацитете у погледу потребних специфичних стручних знања;

- привредне субјекте који обављају послове оверавања мерила, у погледу њихове мотивације за даље усавршавање и постизање квалитета рада увођењем нових делатности Дирекције које се односе на пружање стручне помоћи и вршење обука за обављање послова у области метрологије;

- овлашћена тела која обављају послове оверавања мерила која се користе за мерења у областима од посебног значаја за државу (акцизни производи, безбедност саобраћаја), у погледу њиховог искључивања из система овлашћених тела;

- привредне субјекте, власнике односно кориснике мерила која подлежу законској обавези оверавања у прописаним роковима, у погледу веће сигурности у исправност и тачност мерила, јер ће мерила оверавати лица чија је стручност проверена и осведочена од стране органа државне управе;

- привредне субјекте и друга правна лица, који су поднели захтев за утврђивање испуњености услова за обављање послова оверавања мерила, по важећем закону, а за које ће поступци овлашћивања бити настављени по одредбама Нацрта закона, у погледу захтева који се односи на полагање стручног испита који ови субјекти неће моћи да испуне до почетка спровођења обука и полагања тог испита;

- привредне субјекте (именована тела) који ће обављати послове оцењивања усаглашености мерила за која су захтеви прописани подзаконским актима којима су у законодавство Републике Србије пренете директиве Европске уније, у погледу надлежности надзора над радом именованих тела који ће да обавља Министарство;

- привредне субјекте заинтересоване да постану именовани носиоци националних еталона, због обавезе увођења система менаџмента квалитетом;

- привредне субјекте (пакере, овлашћене заступнике пакера, односно увознике претходно упакованих производа), због увођење новог поступка код пријављивања претходно упакованих производа са знаком усаглашености и одобравања употребе знака усаглашености количине претходно упакованог производа са метролошким захтевима, док се у погледу одредби којима се прецизирају захтеви које треба да испуне претходно упаковани производи ради стављања на тржиште, не очекује утицај на учеснике у стављању ових производа на тржиште;

- органе државне управе, прецизнијим дефинисањем надлежности над мерилима која су стављена на тржиште, између метролошких инспектора и тржишних инспектора;

- надлежно министарство, које преузима надлежност у надзору над именованим телима за оцењивање усаглашености мерила са прописаним захтевима, као и надлежност давања сагласности на ценовнике овлашћених тела за послове оверавања мерила;

- Дирекцију за мере и драгоцене метала, којој се поред надлежности у вези са овлашћивањем привредних субјеката за обављање послова оверавања мерила, проширује и обим послова које обавља (истраживање и развој у области метрологије, пружање стручне помоћи и вршење обуке за обављање послова у области метрологије, као и бављење издавачком делатношћу);

- метролошке инспекторе, који морају да положи испит за метролошког инспектора;

- поред Дирекције, проглашен је један национални еталон у власништву правног лица, тако да утицај предложених решења у области именованих носилаца националних еталона није значајан;

- потрошаче, којима ће се обезбедити додатна сигурност и поверење у резултате мерења.

6. Какве трошкове ће примена закона изазвати грађанима и привреди, а нарочити малим и средњим предузећима.

Примена предложених решења имаће утицаја на привредне субјекте и друга правна лица која подносе захтев за утврђивање испуњености услова за обављање послова оверавања мерила, на тај начин што ће запослена и друга ангажована лица у тим субјектима бити у обавези да положи стручни испит. Такође, обавеза полагања стручног

испита уводи се и за запослена и друга ангажована лица у привредним субјектима који су већ овлашћени за обављање послова оверавања мерила.

Висину и начин плаћања накнада за послове које обавља Дирекција утврђује Влада својим актом, а висина накнаде за полагање стручног испита утврдиће се у складу са Правилником о методологији и начину утврђивања трошкова пружања јавне услуге.

Предложеним законским решењем уводи се обавеза полагања стручног испита за метролошке инспекторе. Наведена обавеза неће проузроковати додатне трошкове за Дирекцију, јер ће се иста спроводити у оквиру постојећих капацитета Дирекције.

Овлашћена тела која услед предложених законских решења изгубе статус овлашћеног тела, неће имати трошкове у вези са акредитацијом и улагањем у опрему. У погледу запослених и других ангажованих лица, послодавац их може ангажовати за рад на другим пословима у оквиру његове делатности. Напомињемо да ће овлашћена тела, за која је предложеним законским решењем предвиђено да ће бити изузета из система овлашћивања због немогућности оверавања појединих мерила која ће моћи да оверава само Дирекција, моћи да обављају послове оверавања тих мерила до истека важења решења о овлашћивању, односно обнављању овлашћивања, чиме ће бити у могућности да надокнаде трошкове и остваре добит.

Примена предложених решења неће се битније одразити на носиоце националних еталона, из разлога што су ови субјекти, као акредитоване лабораторије за еталонирање, већ увели систем менаџмента квалитетом, што представља неопходан услов за обављање послова (услуге) еталонирања мерила.

Примена предложених решења неће се битније одразити на трошкове учесника у стављању претходно упакованих производа на тржиште, из разлога што је поступак пријављивања и одобравања претходно упакованих производа са знаком усаглашености поступак административне природе који подразумева проверу документације привредног субјекта (пакера, овлашћених заступника пакера, односно увозника претходно упакованих производа) и у коме се не врше додатна испитивања од треће стране.

Нове делатности Дирекције неће проузроковати нове трошкове, с обзиром да ће се исте обављати из постојећих ресурса.

7. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити.

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства из буџета Републике Србије.

Предложеним законским решењима уводи се обавеза полагања стручног испита за запослена и друга ангажована лица, како у привредним субјектима који подносе захтев за овлашћивање, тако и у привредним субјектима који су већ овлашћени за обављање послова оверавања мерила.

Увођење обавезе полагања стручног испита, поред трошкова за полагање овог испита, несумљиво ће допринети стручнијем и квалитетнијем обављању послова оверавања мерила, што ће допринети смањењу броја приговора и жалби које подносиоци захтева за оверавање мерила изјављују овлашћеним телима, као и смањењу могућности за укидање овлашћивања. Увођење обавезе полагања стручног испита утицаће и на привредне субјекте, власнике односно кориснике мерила која подлежу законској обавези оверавања у прописаним роковима, у погледу веће сигурности у исправност и тачност мерила, јер ће мерила оверавати лица чија је стручност проверена и осведочена од стране органа државне управе, а такође ће утицати и на потрошаче, којима ће се обезбедити додатна сигурност и поверење у резултате мерења. Додатни трошкови полагања

обавезног стручног испита односиће се само на запослена и друга ангажована лица која оверавају мерила, а не и на друге запослене.

Такође, примена предложених решења у погледу носилаца националних еталона, као акредитованих лабораторија за еталонирање, омогућиће овим субјектима да се њихови резултати еталонирања признају и у државама потписницама ЕА МЛА споразума, с обзиром да је Акредитационо тело Србије потписник ЕА МЛА споразума који је мултилатерални споразум о међусобном признавању акредитације који потписују акредитациона тела чланице ЕА (међународна организација која уређује област акредитације у Европи).

У погледу учесника у стављању претходно упакованих производа на тржиште, (пакера, овлашћених заступника пакера, односно увозника претходно упакованих производа), очекује се смањење трошкова који настају у вези са стављањем ових производа на тржиште, а постављањем знака усаглашености на претходно упаковане производе, олакшаће се стављање тих производа на домаће тржиште, као и извоз тих производа на тржиште држава чланица ЕУ, као и других држава које прихватају тај знак усаглашености.

За обављање нових послова у Дирекцији ће се извршити прерасподела постојећих ресурса, што неће утицати на стварање нових трошкова.

8. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција.

Предложеним решењима утицаће се на повећање тржишне конкуренције на следећи начин: Овим законом се, као нов услов које је потребно да испуне привредни субјекти и друга правна лица да би могли да обављају послове оверавања мерила (да би били овлашћени), уводи стручни испит за запослена и друга ангажована лица која ће обављати послове оверавања мерила. Такође се уводи и услов који се односи на поступање по захтевима за оверавање мерила у складу са законом којим се уређује општи управни поступак. Положени стручни испит, као доказ о стеченом образовању, односно стручној оспособљености лица која оверавају мерила, несумњиво ће стимулисати тржишну конкуренцију. С друге стране, досадашње искуство у примени закона показало је да запослена и ангажована лица која у овлашћеним телима обављају послове оверавања мерила немају довољно стручних знања у поступању по поднетим захтевима за оверавање мерила, сачињавању записника о оверавању мерила и доношењу решења којима се одбија захтев за оверавање мерила. Имајући у виду наведено, а будући да послове оверавања мерила овлашћено тело обавља као поверене послове, сматрамо да нови услов у погледу поступања по захтевима за оверавање мерила у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, наилази на пуно оправдање. Увођењем ових услова обезбедиће се већа стручна оспособљеност лица која врше оверавање мерила, што ће утицати на јачање конкурентности, као и унапређење пословног окружења. Посредно ће се утицати на ширење свести целокупне јавности о значају метрологије, односно о обезбеђивању поверења у резултате мерења спроведених ради заштите потрошача, живота и здравља људи и животиња, заштите животне средине, опште безбедности и заштите природних ресурса, што је један од циљева утврђених овим законом.

На овај начин смањиће се могућност да привредним субјектима, посебно малим и средњим предузећима, буде нанета штета тако што ће им, након оверавања мерила, то исто мерило у метролошком надзору бити стављено ван употребе, јер га је оверило лице које није поседовало довољан ниво стручне оспособљености.

Такође, предложеним решењем укида се услов који је представљао ограничавајући фактор и који се односи на поседовање радног искуства запослених и других

ангажованих лица која раде на обављању послова оверавања мерила (за лице које обавља послове техничког руковођења – најмање три године, односно за контролоре – најмање годину дана радног искуства на пословима прегледа мерила у поступку њиховог оверавања, односно на пословима еталонирања мерила за које се тражи овлашћивање). У пракси се показало да је на тржишту рада било тешко пронаћи кадар који испуњава прописани услов у погледу радног искуства, јер је до 2010. године послове оверавања мерила обављала само Дирекција. По предложеном законском решењу, укида се услов у погледу захтеваног радног искуства лица која оверавају мерила, а запослена и друга ангажована лица ће услов који се односи на стечено образовање, односно стручну оспособљеност у одговарајућем подручју за које се привредни субјект и друго правно лице овлашћује доказивати положеним стручним испитом. На овај начин се омогућава увођење нових привредних субјекта за обављање послова оверавања мерила чиме се повећава конкурентност у обављању ових послова.

Досадашња пракса је показала да је увођење стручног испита за лица која обављају или која ће обављати послове оверавања мерила неопходно, из разлога који су већ наведени. С тим у вези сматрамо да предложена решења неће значајније утицати на неједнаку могућност приступа тржишту за привредне субјекте и друга правна лица за која је поступак овлашћивања започет по важећем закону, а који ће на основу прелазних и завршних одредби Нацрта закона бити настављен у складу са овим законом, у односу на привредне субјекте који су већ овлашћени за обављање послова оверавања мерила и којима је по предложеном решењу остављена једна година од доношења подзаконског акта да испуне те захтеве, с обзиром да је број привредних субјеката – подносилаца захтева за овлашћивање показао тренд значајног смањивања у периоду од 2012 – 2015. године, и то: у 2012. години - 33 привредна субјекта; у 2013. години – 31 привредни субјект; у 2014. години – 5 привредних субјеката, и у 2015. години – 6 привредних субјеката. Напомињемо да се оваквим решењима поступак овлашћивања нових привредних субјеката не спречава, већ одлаже до испуњавања захтева који се односи на полагање стручног испита.

Такође, значајан утицај на тржиште и конкуренцију имаће и предложено решење по коме ће на ценовнике овлашћених тела сагласност давати Министарство, а на основу критеријума које ближе уређује министар. По важећем закону, у поступку добијања сагласности Владе на ценовник овлашћених тела, ова тела су израђивала Анализу ефеката примене предметног ценовника на кориснике услуга оверавања мерила која је садржавала калкулацију трошкова оверавања мерила засновану на њиховој оправданости.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилике да се изјасне о закону

Имајући у виду значај питања која уређује овај закон, министар је решењем формирао Пројектну радну групу која је припремила текст Нацрта закона о метрологији, а коју чине представници Министарства и Дирекције.

Такође, у периоду од 9. октобра до 30. октобра 2015. године спроведена је јавна расправа о Нацрту закона. Текст Нацрта закона био је постављен на интернет страници Министарства привреде и Дирекције за мере и драгоцене метале, као и на порталу е-управе, чиме је било омогућено јавности да примедбе, предлоге и сугестије на текст Нацрта закона достави Министарству путем поште или електронским путем. Све заинтересоване стране имале су прилику да изнесу своје примедбе, предлоге и сугестије и на округлом столу који је у оквиру јавне расправе организован 30. октобра 2015. године у просторијама Дирекције.

Такође, у оквиру Твининг пројекта „Јачање капацитета националног система за инфраструктуру квалитета и тела за оцену усаглашености”, у периоду од 23. до 27.

новембра 2015. године реализована је посета експерата из Чешког метролошког института, и то господина Павела Кленовског, Генералног директора и господина Франтишека Станека, Директора за законску метрологију, који су својим сугестијама и примедбама помогли члановима Пројектне радне групе у финализацији текста Нацрта закона.

Примедбе и предлози са јавне расправе који су прихваћени од стране Пројектне радне групе и уграђени у Нацрт закона односе се на одредбе којима је прописано да рок за полагање стручног испита за лица која обављају послове оверавања мерила буде годину дана од дана ступања на снагу подзаконског акта, имајући у виду број овлашћених тела и лица која обављају послове оверавања мерила на која се ова обавеза односи; да се укидање акта о акредитацији пропише као основ за укидање решења о овлашћивању (неиспуњавање прописаних услова); да се одредба о надзору над мерилима и претходно упакованим производима допуни тако да надзор обухвата и мерне боце; да се код прописаних услова које морају да испуњавају привредни субјекти и друга правна лица за обављање послова оверавања мерила уместо израза: „акт прибављен у поступку акредитације” користи израз: „Сертификат о акредитацији”; да се због непрецизности термина „довољан број” измени одредба којом је предложено да Дирекција обавља и послове оверавања мерила за која нема довољан број овлашћених тела.

На захтев учесника у јавној расправи, као и чешких експерата, у Нацрт закона унете су одредбе које се односе на ванредни преглед мерила у употреби, а које су биле изостављене у верзији Нацрта закона која је била на јавној расправи.

Примедбе и предлози који су одбијени од стране Пројектне радне групе за израду Нацрта закона односе се на предлог да спровођење поступка овлашћивања привредних субјеката остане у надлежности Министарства, из разлога који су наведени у тач. 1. и 2. ове анализе; да се злоупотреба државних жигова санкционише или да се пропишу казнене одредбе, из разлога што је фалсификовање жигова и других знакова усаглашености којима се жигошу мерила прописано Кривичним закоником („Службени гласник РС”, бр. 85/05...108/14) као кривично дело (Глава 22. Кривична дела против привреде, одредба члана 245. Фалсификовање знакова, односно државних жигова за обележавање робе, мерила и предмета од драгоцених метала, ст. 2. и 3. наведеног члана). Такође, предлози који су се односили на терминологију коришћену у Нацрту закона одбијени су јер овај закон преузима појмове и дефиниције Међународног речника термина у законској метрологији, као и појмове и дефиниције Међународног речника основних и општих термина у метрологији.

На основу примедби добијених у поступку јавне расправе, као и примедби и сугестија експерата, Пројектна радна група сачинила је коначну верзију Нацрта закона која је упућена на мишљење органима државне управе са чијим делокругом рада је повезано питање на које се Нацрт закона односи, као и организацијама, и то: Министарству финансија, Министарству здравља, Министарству трговине, туризма и телекомуникација, Министарству унутрашњих послова, Министарству одбране, Министарству правде, Министарству државне управе и локалне самоуправе, Републичком секретаријату за законодавство, Републичком секретаријату за јавне политике и Канцеларији за европске интеграције.

10. Које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа.

Дирекција и Министарство предузимаће све потребне мере у спровођењу Закона о метрологији.

У погледу *регулаторних мера*, у прелазним и завршним одредбама Нацрта закона о метрологији предвиђено је да ће се подзаконски акти за спровођење овог закона донети у року од шест месеци, односно годину дана од дана ступања на снагу овог закона, и то:

Подзаконски акти које доноси Влада:

- 1) Уредба о законским мерним јединицама, њиховим називима, ознакама, као и начину њихове употребе (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);
- 2) Уредба о начину вршења метролошког надзора (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);
- 3) Уредба о висини и начину плаћања накнада за спровођење оверавања мерила, метролошких експертиза, испитивања типа мерила, испитивања претходно упакованих производа и мерних боца ради провере испуњености метролошких захтева и других послова које спроводи Дирекција у складу са овим законом (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона).

Подзаконски акти које доноси министар надлежан за послове метрологије:

- 1) Правилник којим се ближе прописују услови које привредни субјект треба да испуњава у погледу просторија, опреме и запослених и других ангажованих лица за обављање послова оверавања мерила, као и начин испуњавања услова прописаних чланом 9. став 1. закона (рок за доношење је најкасније шест месеци од дана ступања на снагу овог закона);
- 2) Правилник којим се прописује програм полагања стручног испита за запослена и друга ангажована лица која ће обављати послове оверавања мерила, као и услови и начин полагања тог испита (рок за доношење је најкасније шест месеци од дана ступања на снагу овог закона);
- 3) Акт којим ће министар ближе уредити критеријуме на основу којих ће Министарство давати сагласност на ценовнике овлашћених тела (рок за доношење је најкасније шест месеци од дана ступања на снагу овог закона);
- 4) Правилник којим се ближе прописује садржина и образац евиденције коју води овлашћено тело као и начин вођења те евиденције (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);
- 5) Правилник о начину овлашћивања, вођењу регистра овлашћених тела, као и о другим питањима везаним за рад овлашћених тела (рок за доношење је најкасније шест месеци од дана ступања на снагу овог закона);
- 6) Правилник којим се ближе прописују услови и начин утврђивања испуњености услова за признавање националних еталона за поједине величине из члана 17. став 1. закона, начин провере испуњавања тих услова, садржај одлуке о проглашењу националног еталона, као и услове и начин укидања те одлуке (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);
- 7) Правилник којим се ближе прописује начин и услови за признавање националних еталона за поједине величине из члана 18. став 1. закона, услови и начин за именовање носиоца националног еталона, услови и начин коришћења националног еталона, садржај одлуке о проглашењу националног еталона и именовању носиоца националног еталона, услови и начин укидања одлуке о проглашењу националног еталона и именовању

носиоца националног еталона (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

8) Правилник којим се ближе прописују врсте мерила из члана 19. став 1. за које је прописано спровођење поступка оцењивања усаглашености, одобрење типа мерила, односно оверавање мерила, временски интервали периодичног оверавања тих мерила, врсте оверавања чије оверавање обавља Дирекција, као и врсте мерила чије оверавање обављају овлашћена тела (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

9) Правилници којима се за поједина мерила ближе прописују захтеви, поступци оцењивања усаглашености или комбинација поступака оцењивања усаглашености, означавање, исправе о усаглашености и документација из става 1. члана 20. закона (рок за доношење ових аката није прописан у Нацрту закона из разлога што се исти доносе у зависности од потребе усклађивања регулативе у односној материји са стањем развоја технике и технологије);

10) Списак стандарда, односно нормативних докумената који се доносе на основу правилника којима се за поједина мерила ближе прописују захтеви, поступци оцењивања усаглашености или комбинација поступака оцењивања усаглашености, означавање, исправе о усаглашености и документација из става 1. члана 20. закона, и који се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије” (у складу са важећим законом донети су и објављени спискови стандарда који прате одређене правилнике којима су у правни систем Републике Србије транспоноване одређене европске директиве. С тим у вези, спискови стандарда, односно нормативних докумената доносе се у зависности од њиховог објављивања у „Службеном гласилу Европске уније” и из тог разлога у Нацрту закона није прописан рок за њихово доношење);

11) Правилник којим се ближе уређују услови и начин одобрења типа мерила, техничка документација коју је потребно приложити, број мерила истог типа који треба доставити, садржај и начин чувања извештаја о спроведеним испитивањима, начин означавања одобреног типа мерила, начин чувања техничке документације и испитаних мерила, као и услови и начин измене и допуне, односно повлачења издатог уверења о одобрењу типа мерила (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

12) Правилник којим се ближе прописује начин и услови оверавања мерила, документација у поступку оверавања, као и начин, услови и рокови чувања потребне документације (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

13) Правилници којима се за одређене врсте мерила у употреби прописују захтеви за мерила, натписи и ознаке на мерилима, начин утврђивања испуњености тих захтева, карактеристике опреме за утврђивање испуњености захтева, садржина обрасца за резултате испитивања односно мерења као и методе мерења (рок за доношење ових аката није прописан у Нацрту закона из разлога што се исти доносе у зависности од потребе усклађивања регулативе у односној материји са стањем развоја технике и технологије);

14) Правилник о врсти, облику и начину стављања државних жигова, који се употребљавају при оверавању мерила, рок њиховог важења као и ближи облик и садржај уверења о оверавању мерила и уверења о одобрењу типа мерила (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

15) Правилник о начину ванредног прегледа мерила, садржају и року чувања извештаја о прегледу (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

16) Правилник којим се ближе прописује садржај и поступак спровођења метролошке експертизе (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

17) Правилник којим се ближе прописује начин и поступак испитивања претходно упакованих производа ради провере испуњености метролошких захтева, захтеви за опрему која се користи приликом мерења стварне количине претходно упакованих производа, метролошки захтеви које морају да испуне количине претходно упакованих производа, начин означавања количина и дозвољена одступања стварних количина од означених називних количина (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

18) Правилник о величини и облику знака усаглашености количине претходно упакованог производа, начин постављања тог знака, прописани поступак утврђивања испуњености метролошких захтева, као и начин и услове документовања усаглашености количине претходно упакованог производа са метролошким захтевима (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

19) Правилник о захтевима за мерне боце, допуштеним одступањима запремине, начину и условима одобравања знака произвођача, величини и облику знака усаглашености, као и о натписима и ознакама на боцама као мерним посудама (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

20) Правилник којим се ближе прописује садржај и начин спровођења стручног испита за метролошког инспектора (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона);

21) Правилник којим се ближе прописује образац и садржина службене легитимације за метролошког инспектора, услови под којима се легитимација издаје, престаје да важи, начин на који се уништава легитимација која је престала да важи, као и начин вођења евиденције о издатим службеним легитимацијама (рок за доношење је најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона).

У погледу *институционалних мера*, потребно је указати да је овим законом предложено ново разграничење послова између Министарства и Дирекције, тако да послове овлашћивања привредних субјеката и других правних лица за обављање послова оверавања мерила, обавља Дирекција, а не Министарство. С тим у вези, у Дирекцији ће се прерасподелом постојећих кадровских капацитета омогућити ефикасно обављање ових послова. Такође, разграничење послова између Министарства и Дирекције огледа се и у томе што ће надзор над радом именованих тела за оцењивање усаглашености вршити Министарство, за разлику од важећег закона по коме надзор над стручним радом именованих тела врши Дирекција.

С друге стране, Министарство већ располаже капацитетима у погледу спровођења надзора над радом тела која су именована за оцењивање усаглашености у складу са прописима којима су у правни систем Републике Србије транспоноване одређене европске директиве.

У погледу увођења обавезе полагања стручног испита за запослена и друга ангажована лица која ће обављати послове оверавања мерила важно је истаћи да ће се подзаконским актом прописати програм полагања, као и услови и начин полагања тог испита (рок за доношење подзаконског акта је најкасније шест месеци од дана ступања на снагу овог закона), с тим што је у прелазним и завршним одредбама Нацрта закона прописано да су запослена и друга ангажована лица у овлашћеном телу дужна да положи стручни испит у року од годину дана од дана ступања на снагу подзаконског акта којим се прописује полагање стручног испита. Напомињемо да Дирекција има вишегодишње искуство у одржавању разних обука у области метрологије.

У погледу *нерегулаторних мера* наставиће се мере и активности за праћење остваривања циљева преко података који ће се редовно објављивати у Извештајима о раду Дирекције.

Дирекција ће континуирано вршити неопходне измене и техничка унапређења интернет странице Дирекције, са циљем да информације које се на њој објављују буду прецизне и доступне заинтересованим странама. Такође, у вези са новим пословима Дирекције који се односе на истраживање и развој у области метрологије, као и обављање издавачке делатности, Дирекција ће учествовати у међународним и домаћим истраживачким и развојним пројектима у области метрологије, а резултате пројеката објављиваће у виду стручних радова и публикација.